

РІШЕННЯ
XXV
ЗІЗДУ
ПАРТІЇ
ВИКОНАЄМО!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 6 (1380). 15 ЛЮТОГО 1980 РОКУ. Виходить двічі на тиждень.

24
ЛЮТОГО
ВИБОРИ
ДО
Верховної Ради
УРСР
і місцевих Рад

ЗУСТРІЧ ВИБОРЦІВ З Г. Д. МАКСИМЕНКОМ

Високими досягненнями в навчанні, науковій, громадській роботі і виробничій діяльності прагнуть зустріти виборці у Верховну Раду республіки і місцеві Ради народних депутатів виборці Центрального району міста Одеси.

Актовий зал державного університету. Тут відбулася зустріч виборців 106 виборчої дільниці з кандидатом у депутати Одеської обласної Ради народних депутатів тов. Максименком Григорієм Дмитровичем, секретарем Одеського обласного комітету Компартії України, одночасно висунутим колективом електротехнічного інституту зв'язку, державного університету, будівельно-монтажного управління тресту «Спецелаватормонтаж».

Відкриваючи зустріч, перший секретар Центрального райкому Компартії України товариш Бодлан Руслан Борисович повідомив присутніх про згоду Григорія Дмитровича балотуватися по 106-й виборчій дільниці в Одеську обласну Раду народних депутатів.

У ці дні по всій країні проходять зустрічі виборців з кандидатами в Ради народних депутатів, сказав перший секретар. Вони проходять в обстановці величезного політичного і трудового піднесення, широко розгорнутого соціалістичного змагання за дострокове виконання планів завершального року і всієї п'ятирічки в цілому, гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, XXVI з'їзду КПРС.

На зустріч з кандидатом у депутати Максименком Григорієм Дмитровичем прибули виборці з дільниці, представники виробничих колективів, учбових закладів, закладів культури і охорони здоров'я району.

Про життєвий шлях і діяльність кандидата в депутати розповіла учасниця зустрічі його довірена особа, завідувача кафедрою історії КПРС електротехнічного інституту зв'язку ім. Попова Неченко Маргарита Олександрівна. Потім виступила Першина Заїра Валентинівна, професор, декан історичного факультету держуніверситету. До виборів в органи народної влади, слазала вона, наш народ іде єдиною і монолітною багатонаціональною сім'єю. Тісно згуртований навколо Комуністичної партії Радянського Союзу і Центрального Комітету на чолі з вірним лєнінцем, видатним політичним і державним діячем сучасності товаришем Леонідом Іллічем Брежнєвим. Нинішня виборча кампанія проходить у знаменний період — наша країна, радянський народ вступили в завершальний рік десятиї п'ятирічки, коли повним ходом іде виконання планів економічної і соціальної політики партії, які було вироблено XXIV і XXV з'їздами КПРС. Все прогресивне людство готується урочисто відмітити

10-у річницю з дня народження В. І. Леніна, 35-у річницю Перемоги над фашистською Німеччиною.

Важливим фронтом боротьби за комунізм є комуністичне виховання трудящих.

В умовах все більшого загострення ідеологічної боротьби великого значення набуває вища школа, якість підготовки спеціалістів. Про увагу партії до цього питання свідчить ряд останніх постанов ЦК КПРС, а також робота Всесоюзної наради працівників вищої школи в Москві, на якій виступив секретар ЦК КПРС тов. Зямінін Н. В.

Серйозну увагу питання комплексного виховання трудящих молодого покоління приділяє Одеський обком КП України і особисто тов. Максименко Г. Д. Працівники університету знають Григорія Дмитровича по безпосередньому спілкуванню з ним в університеті, з виступів на єдиних політднях, та просто у вирішенні ряду принципових питань з ідеології зв'язкової діяльності. Йому притаманний лєнінський стиль роботи, діловитість, цілеспрямованість, вимогливість, уміння зосередитися на невирішених питаннях. На закінчення Першина З. В. запевнила виборців, що Григорій Дмитрович буде гідним обранцем трудящих Центрального району, ще більше буде приділяти уваги питанням вищої школи району і області, і закликала 24 лютого одночасно віддати голоси за непорушний блок комуністів і безпартійних, за дальший розвиток радянської демократії, зміцнення миру в усьому світі.

Від імені виборців Центрального району слово взяла вчителька школи № 105 Пашен Надія Петрівна.

Ми, викладачі шкіл, сказала вона, чітко розуміємо свої завдання в галузі виховання молоді. Партія і особисто Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР товариш Л. І. Брежнєв постійно піклуються про середню школу, вдосконалення освіти і виховання. Ми знаємо Григорія Дмитровича, як енергійного, досвідченого працівника. Він приділяє багато уваги вдосконаленню комуністичного виховання підростаючого покоління, розвитку загальноосвітньої школи в Одеській області, проявляє турботу про педагогічні кадри, цікавиться справами шкільних колективів. Виступаюча побажала кандидатові великих творчих успіхів у відповідальній роботі і запевнила, що в день виборів всі віддадуть голоси за народного обранця.

В своєму виступі секретар комітету комсомолу медичного інституту Волошенков Борис від імені молодих виборців, студентства району і від себе особисто підтримав пропозицію про висунення товариша Максименка Г. Д.

кандидатом у депутати обласної Ради народних депутатів. Багато років Григорій Дмитрович працював на комсомольській роботі. І тепер, не дивлячись на свою занятість, приділяє багато уваги молоді. Промовець запевнив, що Григорій Дмитрович і надалі буде приділяти увагу розвитку охорони здоров'я, зміцненню зв'язку медичної науки з практикою, турбуватися про перетворення вищих учбових закладів області, зокрема, нашого Центрального району, в активні центри ос-

явлене мені довір'я до лєнінської партії комуністів, вся діяльність якої — служіння трудовому народу, піклування про його благо, сказав промовець.

Вибори до Верховних Рад союзних і автономних республік, у місцеві органи влади — важлива політична подія в житті нашої країни, всього радянського народу. Вони демонструють монолітну згуртованість комуністів, усіх трудящих навколо Комуністичної партії. Охарактеризувавши великі соціально-

них питаннях. Зокрема, на тому, що область ще не виконала планові завдання по виробництву м'яса, птиці. Обласним комітетом партії і обласним комсомолом прийнято ряд заходів, які повинні сприяти усуненню труднощів у виконанні державних завдань. Перед трудящими області стоїть відповідальне завдання — в цьому році зібрати 3,5 млн. т зерна.

Висловивши впевненість в успіхах кінцевої мети, Григорій Дмитрович далі зупинився на завданнях вищої школи в справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Центральний район Одеси — центр науки і культури міста і області. Тут зосереджено 10 із 14 вищих учбових закладів, декілька театрів. Партія і уряд постійно приділяють увагу розвитку вищої школи. Постанова «Про дальший розвиток вищої школи і підвищення якості підготовки спеціалістів», Всесоюзна нарада працівників вищої школи в Москві — все це націлює радянську вищу школу на виховання молодих спеціалістів з активною життєвою позицією, провідників політики партії, компетентних в області своєї діяльності, гармонійно поєднуючих громадську діяльність з науковою.

Славні традиції має Одеський державний університет. Він має великий досвід комуністичного виховання студентів. Необхідно удосконалити справу виховання так, як цього вимагає партія і час. Тісніше пов'язувати наукові дослідження з кінцевими практичними результатами.

На заключення кандидат у депутати сказав, що передвиборча кампанія проходить у рік, коли все прогресивне людство готується гідно зустріти 110-у річницю з дня народження вождя світового пролетаріату, засновника нашої партії і Радянського уряду, дорогого для нас усіх Володимира Ілліча Леніна. Кожен трудовий колектив, кожен його робітник вважає справою честі і особистого обов'язку трудовими пов'язками ознаменувати лєнінський ювілей. Колективи району «Одеспромбуд», «Укрміжколгосбуд» і області з ентузіазмом підтримали почин москвичів і лєнінградців гідно зустріти ювілей вождя. Вже сьогодні тисячі колективів стали на ударну лєнінську вахту, а деякі працюють у рахунок XI п'ятирічки.

Самовідданою працею відзначають трудові і учбові колективи майбутній XXVI з'їзд партії, зміцнюють могутність нашої Батьківщини. Григорій Дмитрович ще раз подякував виборцям за довір'я, запевнив, що віддасть всі сили, знання, досвід на благо нашого народу, нашої Вітчизни, справі торжества комунізму в нашій країні.

Г. АНТИПЕНКО,

віти і виховання, науки і культури.

Висловлюючи думку робітників культури, творчої інтелігенції району і міста, молоді режисер театру ляльок Левченко Валерій Семенович відзначив активну участь кандидата в депутати тов. Максименка Г. Д. у виконанні відповідальних завдань, що стоять перед працівниками творчого культурного профілю. Зокрема, Григорій Дмитрович за час своєї роботи на посту секретаря Одеського обкому КП України постійно цікавився роботою творчих спілок і організацій. Його участь в об'єднаному пленумі творчих спілок нашого міста, проведення з його ініціативи науково-практичної конференції з вивчення культурного обслуговування працівників села, прийняте «Рішення секретаріату Одеського обкому КП України про покращення роботи, умов праці і життя працівників дитячих театрів міста Одеси» — лише мала частина громадської діяльності кандидата у депутати, але й вона говорить про те, що ми будемо мати гідного представника Радянської влади в обласній Раді народних депутатів. Промовець закликав виборців проголосувати за народного обранця.

Потім з промовою виступив Максименко Г. Д.

Він сердечно подякував колективам підприємств і закладів району за велику честь — висунення його кандидатом у депутати обласної Ради народних депутатів. Я цілком відношу, ви-

економічні зміни в житті нашого суспільства, що сталися після XXV з'їзду КПРС, підкреслили виключно важливе значення листопадового (1979 р.) Пленуму ЦК КПРС, подальших партійних постанов для успішного завершення завдань останнього року X п'ятирічки і п'ятирічки в цілому, кандидат у депутати детально зупинився на питаннях розвитку промисловості, сільського господарства, транспорту, охорони здоров'я, вищої освіти у Центральному районі міста Одеси та області. Привів ряд фактів. Так, понад план випущено промислової продукції в області у 1979 році на 52 мільйони карбованців. Вступила до дії паромна переправа Іллічівськ — Варна. Ввійшла до ладу перша черга припортового заводу в селищі Григорівка на 3,5 місяця раніше встановлено строку. Вступила до ладу лікарня на 240 місць у Роздільній. Почалося будівництво лікарні на 1000 місць у м. Одесі, відкрились три нові школи. Незважаючи на несприятливі погодні умови, трудівники сільського господарства області в минулому році, зібрали 2 млн. 611 тис. т зерна і продали державі 900 тис. тонн, овочів — 435 тис. т., 1 млн. 281 тис. т. цукрового буряка. Велику допомогу в зборі врожаю, і, зокрема, винограду, надали колгоспам і радгоспам області, робітники промислових підприємств, наше студентство.

В той же час промовець зосередив увагу на невиріше-

Завдання вищої школи країни

Немає призначення вищого і завдання відповідальнішого, ніж нести в маси світло знань, вселеремагаючих ідей комунізму, рухати науково-технічний прогрес. Цю почесну місію з честю виконують працівники радянської вищої школи.

Весь свій талант і знання, енергію і досвід вони віддають розвитку науки, культури, освіти, реалізації незаперечних переваг соціалістичного суспільного ладу, підготовці висококваліфікованих спеціалістів, беззавітно відданих Радянській Батьківщині і Комуністичній партії.

Шляхи розв'язання завдань, що випливають з постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про дальший розвиток вищої школи і підвищення якості підготовки спеціалістів», продовжували обговорювати 8 лютого учасники всесоюзної наради працівників вищих навчальних закладів, яка проходила в Москві.

На трибуні — президент Академії наук СРСР А. П. Александров. Найголовніше завдання вищих навчальних закладів тепер, сказав він, випускати творчо шукаючих спеціалістів, здатних вирішувати важливі виробничі питання. У цьому зв'язку є важливою взаємодія вищих навчальних закладів, академічних інститутів і промислових підприємств.

Як приклад промовець назвав створені у Львові міждисциплінарні науково-технічні комплекси. Вони працюють за науково-технічними програмами, що охоплюють цілий комплекс питань від початку їх наукової розробки аж до впровадження у виробництво.

Проблемам перспективного планування підготовки і використання молодих спеціалістів присвятив виступ секретар Ленінградського обкому КПРС В. Г. Захаров.

Про благородну і відповідальну роль вихованні підрастаючого покоління говорив міністр освіти СРСР М. О. Прокоф'єв. Дальший розвиток загальної обов'язкової середньої освіти, підкреслив він, ставить нові високі вимоги до поліпшення якості підготовки вчителів, до всемірного зміцнення зв'язку педагогіч-

них інститутів з середньою школою.

Педагогічні вузи постійно дбають про формування високих професійних якостей своїх вихованців, поклиганих стати провідниками животворних ідей партії серед молодого покоління, яке вступає в життя.

Важливе місце в розв'язанні завдань підготовки висококваліфікованих спеціалістів належить комсомольським організаціям вузів, які об'єднують 3 мільйони студентів, сказав перший секретар ЦК ВЛКСМ Б. М. Пастухов. Особливе місце в роботі комсомолу і вищої школи займає формування комуністичного світогляду. Студентство, як і всі радянські юнаки і дівчата, завжди з партією, однак постійно підтримує її зовнішню і внутрішню політику.

Як відзначив у своєму виступі міністр вищої і середньої освіти Української РСР Г. Г. Єфіменко, головним резервом поліпшення є вдосконалення організації навчального процесу. На Україні нагромаджено досвід ретельного планування обсягів роботи студентів. Це допомогло поліпшити організацію роботи, підвищити якість лекцій, піднести дисципліну.

Слово — студентці Ленінградського державного педагогічного інституту, члену Всесоюзної ради по вищій школі Є. В. Алексєєвій. Комсомольська організація вузів нашого міста, сказала вона, розгорнула рух під девізом: «Від високого рівня знань відмінника до високої успішності всієї групи», добилася того, що більше половини юнаків і дівчат вчаться на «добре» і «відмінно». І кожен десятий студент вузу — відмінник навчання, Ленінський або іменний стипендіат.

Слово надається голові колгоспу імені Володимира Ілліча Ленінського району Московської області Герою Соціалістичної Праці І. І. Кухарю. Спеціаліст на селі — це високоосвічений сільський інтелігент, організатор, технолог, вихователь колективу, сказав він. Своїми успіхами наш колгосп зобов'язаний міцними зв'язками з

ученими, студентами вузів, і зокрема, з колективом Сільськогосподарської академії імені Тімірязєва.

Про актуальні завдання, що стоять перед працівниками вузів у зв'язку з постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про дальший розвиток вищої школи і підвищення якості підготовки спеціалістів» говорили також голова ВСНТТ академік О. Ю. Ішлінський, завідувач кафедри ВДК дійсний член Академії педагогічних наук СРСР С. А. Герасимов, голова ЦК профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових закладів Т. П. Янушківська, член-кореспондент Академії наук Узбецької РСР Ш. З. Уразєв, начальник Військової академії бронетанкових військ імені Р. Я. Малиновського маршал бронетанкових військ О. Ф. Лосик, голова ВАК при Раді Міністрів СРСР В. Г. Кирилов-Угрюмов, голова ради ректорів вузів Донецької області, професор Г. В. Малєєв, які виступили на нараді.

Із заключним словом виступив міністр вищої і середньої спеціальної освіти СРСР В. П. Єлютін.

Учасники наради прийняли звернення до всіх професорів, викладачів, аспірантів, студентів і співробітників вищої школи країни. Від імені багаточисленного колективу працівників вузів вони висловили глибоку і гарячу вдячність ЦК КПРС і Радянському уряду за постійну увагу до вищої школи. Звернення містить заклик підвищувати ефективність ідейно-політичної роботи, виховувати студентів у дусі беззавітної відданості Комуністичній партії і соціалістичній Батьківщині, особистої відповідальності за захист великих завоювань соціалізму.

З великим піднесенням було прийнято вівальний лист Центральному Комітетові КПРС, товаришеві Л. І. Брежнєву.

У роботі заключного дня наради взяли участь секретар ЦК КПРС М. В. Зімянін, завідувач відділом культури ЦК КПРС В. Ф. Шауро, заступники голови Ради Міністрів, СРСР Т. Я. Кисельов, Г. І. Марчук.

(ТАРС).

Сесія: підсумки, аналіз, висновки

НАДІЇ ВИПРАВДАЛИ

До зимової екзаменаційної сесії четверта група IV курсу юридичного факультету йшла впевнено. Напередодні відбулося засідання партійної групи і комсомольської організації, де були підбиті підсумки атестації, виявлено недоліки і накреслено шляхи їх усунення. Всі комуністи і комсомольці взяли активну участь в обговоренні цих питань. Були взяті підвищені соціалістичні зобов'язання, велика увага приділялась гласності в соцмаганні між групами і при підведенні підсумків. Цим активно займався академсектор і політінформатор групи «Відстаючи» студенти обговорювалися на засіданні комсомольського бюро, дані про успішність і відвідування занятя регулярно висвітлювалися на факультетському «Екрані успішності», в курсовій стінніці.

Одним словом, була створена обстановка нетерпимості до недоліків. Напрямок груп в її прагненні добитись успіхів задавали партгрупорг курсу В. Шишкін, комсорг О. Алексєєв, комсорг групи М. Кучерук, староста групи В. Середа, член комсомольського бюро С. Мазур та інші.

І група виправдала надії партійної і комсомольської організації деканату — в

зимову сесію, одну з найкращих. 27 з 29 студентів склали екзамен на «добре» і «відмінно», причому в багатьох тільки по одній «чотвірці». А студенти В. Шишкін, М. Кучерук, І. Самельков, С. Дмитрієва склали сесію лише на «відмінно».

Це ще раз підтвердило життєвість правила, що активна громадська робота не лише не перешкоджає, а навпаки, сприяє глибшому засвоєнню знань майбутніми спеціалістами. А для юристів це особливо важливо — адже їм, як нікому, потрібно набути найбільше практичних навичок до одержання дипломів, щоб потім якнайкраще використати свої знання. Ось чому всі студенти групи активно працюють позаштатними помічниками слідчих, прокурорів чи в оперативних комсомольських загонах, а відмінники одночасно успішно виконують декілька громадських доручень.

Успішно складена сесія — гідний подарунок комуністів і комсомольців групи до 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна.

Л. ДОЛГОПОЛОВА,
в. о. доцента,
куратор 4-ї групи
IV курсу юридичного
факультету.

Викладач повинен бути психологом

Днями відбулось чергове засідання психолого-педагогічного семінару при кафедрі історії КПРС. З доповіддю на тему «Кожний викладач повинен бути психологом» виступила доцент кафедри педагогіки Валентина Львівна Яроцук. Вона також дала вичерпні відповіді на ряд поставлених запитань. Учасники семінару висло

вили щирі вдячності і побажання в подальшій розробці цієї теми. В. Л. Яроцук подарувала колективу кафедри декілька цінних методичних розробок, підготовлених викладачами-психологами.

А. К. ЦИТАНКОВА,
зав. методичним
кабінетом кафедри
історії КПРС.

ДРУЖНЯ ЗУСТРІЧ

Нещодавно в університеті відбулась зустріч членів комітету комсомолу з делегацією польських студентів і ту-

ристів. Гости ознайомились з життям і діяльністю університету, цікавились питаннями навчання, побуту і відпочинку студентів.

ВСЕПЕРЕМАГАЮЧА СИЛА ЛЕНІНСЬКИХ ІДЕЙ

В. І. ЛЕНІН ПРО ІСТОРИЧНУ МІСІЮ РОБІТНИЧОГО КЛАСУ І ПАРТІЮ КОМУНІСТІВ

Теоретичне обґрунтування всевітнього-історичної ролі робітничого класу і його авангарду — партії комуністів — провідна ідея марксизму-ленінізму, вираження послідовної, класової точки зору на суспільні явища і процеси, чужа як сектантській обмеженості, так і опортуністичній розпливчатості.

«Головне в ученні Маркса, це — з'ясування всевітнього-історичної ролі пролетаріату як будівника соціалістичного суспільства» (В. І. Ленін Повне зібрання творів, т. 23, с. 1).

Найвидатніший вчений у революції і революціонер у науці, В. І. Ленін невтомно, енергійно боровся з будь-якими спробами перетворення вчення Маркса—Енгельса в мертву догму, перекрутити і вульгаризувати його.

На межі двох віків у нових історичних умовах, коли світовий капіталізм вступив у останню імперіалістичну стадію і революційний перехід від капіталізму до соціалізму став насуточно потребою суспільного розвитку, В. І. Ленін творчо розвинув і збагатив новими

висновками і відкриттями вчення марксизму, захистив чистоту наукового комунізму від нападів і фальсифікацій ідейних ворогів. У ленінізмі, який збагатив практику робітничого руху, виробив нові форми пролетарської боротьби і організації, міжнародний робітничий клас отримав могутню теоретичну зброю, всебічно обґрунтовану ідеологію, програму революційних дій.

«Ленінізм — це марксизм сучасної епохи, єдине цілісне вчення міжнародного робітничого класу», — говорить у постанові ЦК КПРС «Про 110-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна».

В. І. Ленін довів можливість перемоги соціалістичного ладу в період імперіалізму спочатку в декільках, або навіть в одній, окремо взятій країні. Такою країною стала Росія.

Ще в ранній своїй роботі, «Що таке «друзі народу» і як вони воюють проти соціал-демократів?» (1894 р.), яка стала маніфестом марксистської партії нового типу, що зароджувалась в Росії, В. І. Ленін ге-

ніально передбачив всевітньо-історичну місію російського робітничого класу у відкритті ери комунізму «...російський РОБІТНИК, піднявшись на чолі всіх демократичних елементів, повалить абсолютизм і поведе РОСІЙСЬКИЙ ПРОЛЕТАРИАТ (поруч з пролетаріатом УСІХ КРАЇН) прямим шляхом відкритої політичної боротьби до ПЕРЕМОЖНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ» (В. І. Ленін, Повне зібрання творів, т. 1, с. 290).

Ленін вчив, що свою історичну місію гегемона, авангарду в поваленні капіталістичного ладу і будівництві нового життя робітничий клас може виконати лише при неодмінній умові, коли він поведе боротьбу не стихійно, а організовано, свідомо, під керівництвом своєї бойової Комуністичної партії «У пролетаріату нема іншої зброї в боротьбі за владу, крім організації, — писав В. І. Ленін, — пролетаріат може стати і немичуче стане непереможною силою лише завдяки тому, що ідейно об'єднання його принципами марксизму закріплюється матеріальною єдністю організації, яка згурто-

вує мільйони трудящих в армію робітничого класу. Перед цією армією не встоїть ні одряхла влада російського самодержавства, ні дряхліюча влада міжнародного капіталу» (В. І. Ленін, Повне зібрання творів, т. 8, с. 386).

В. І. Ленін зосередив величезну енергію на створенні в Росії бойової марксистської партії нового типу, яка докорінно відрізнялась від партій II Інтернаціоналу, що стали на опортуністичні позиції, відчувались вчення марксизму про диктатуру пролетаріату, про керівну роль робітничого класу в революційному перетворенні суспільства і скотилися на шлях реформізму, підкорення робітничого класу буржуазній ідеології. Ленін вперше в історії марксистської думки розкрив ідейні витоки міжнародного опортунізму, довів, що вони зводяться перш за все до холопського плазування перед стихійністю в робітничому русі, в приниженні ролі соціалістичної свідомості, соціалістичної ідеології в класовій боротьбі пролетаріату. Відстоюючи і захищаючи рево-

Всесоюзний місячник оборонно-масової роботи БУДЬ ГОТОВИЙ ДО ЗАХИСТУ БАТЬКІВЩИНИ

Продовжується Всесоюзний місячник оборонно-масової роботи. У рамках його проведення в нашому університеті виконується відповідна робота. Немало намічено цікавих заходів, зокрема планом підготовки до 62-ї річниці Радянської Армії і Військово-Морського Флоту, складеного комітетом комсомолу ОДУ, комітетом ДТСААФ і військовою кафедрою.

Великий інтерес викликали змагання з стрільби на першості університету. В них охоче взяли участь вик-

ладачі, наукові співробітники і службовці нашого вузу. Перше місце завоював механіко-математичний факультет, команда якого отримала кубок. Вдало виступили команди хімічного і геолого-географічного факультетів.

Цікаво проходили змагання з прийому і передачі радіограм. Більше 30 чоловік, які взяли в них участь, показали високу майстерність і вміння. Про це свідчить той факт, що більшість учасників цих змагань одержали третій спортивний розряд.

Читаючі багатотиражної газети «За наукові кадри»

буде, напевне, цікаво знати, що в нашому університеті оголошено три конкурси: на кращу постановку військово-патріотичної роботи, на кращу наочну агітацію на факультетах і в гуртожитках; фотоконкурс. Мета названих заходів — це більше активізувати військово-патріотичне виховання студентської молоді, залучити її до кращого пізнання традицій старшого покоління.

До речі сказати, що цій меті підпорядковано екскурсії до музею оборони міста-героя Одеси, в музей Червонопрапорного Одеського військового округу, лекції, бесіди, численні зустрічі з ветеранами Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. З ініціативи військової кафедри проводиться кінофестиваль про героїчне минуле наших Збройних Сил і їх мирне сьогодення.

Г. М. АХЛАМОВ.

ПОЛОЖЕННЯ

Про щорічне проведення фотоконкурсу «Пам'ять», присвяченого Дню Перемоги, у комсомольських організаціях держуніверситету і заводу ім. Жовтневої революції.

Комітети комсомолу держуніверситету і заводу ім. Жовтневої революції разом з комітетами ДТСААФ оголошують фотоконкурс «Пам'ять», який буде проводитись щорічно, який у 1980 році буде присвячений 35-й річниці Перемоги радянського народу над фашистською Німеччиною. Комітети розробили положення про його проведення.

1. Ціль фотоконкурсу — виховання радянської молоді на героїчних традиціях радянського народу, виховання почуття відповідальності за долю соціалізму і комунізму, готовності, волі і вміння захищати завоювання Жовтня, збереження у молоді вічної пам'яті про героїв, які віддали своє життя за свободу Батьківщини.

2. Темі фотоконкурсу — боротьба нашої партії, радянського народу за мир у всьому світі, спадкоємність революційних, бойових і трудових традицій молоді, розповіді про життя молодих воїнів, зустрічі з ветеранами війни, уроки мужності, Вахти пам'яті, походи по місцях революційної, бойової і трудової слави, відображення трудових подвигів.

3. У фотоконкурсах можуть

взяти участь професіонали-фотографи, фотолюбители, початківці фотосправи.

4. Для переможців затверджені премії: дві перші, три других, чотири третіх. Учасники, які займуть призові місця, нагороджуються пам'ятними подарунками і дипломами відповідних ступенів.

5. Підсумки підводяться до 20 квітня кожного року. Нагородження проводиться на загальноуніверситетських зборах, присвячених Дню Перемоги. Із надісланих на конкурс фоторобіт створюються фотоекспозиції, кращі друкувати в газеті «За наукові кадри» та «Прапор Жовтня», а також у місцевій пресі.

6. Надсилати слід як чорнобілі, так і кольорові відбитки розміром 13x18, 18x24 см. На кожному вказувати назву роботи, час знімку, своє ім'я, прізвище, по батькові, домашню адресу, курс, посаду. Надсилати (приносити) у комітет комсомолу університету, або заводу не пізніше 10 квітня (сектор військово-патріотичної роботи).

7. Склад журі визначається із представників організацій комсомолу, ДТСААФ, підшефних військових підрозділів.

ТИЖДЕНЬ ДРУЖБИ

З 21 СІЧНЯ ПО 5 ЛЮТОГО 1980 РОКУ В МІСТІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ ПРОХОДИВ У ТРАДИЦІЙНИЙ «ТИЖДЕНЬ ДРУЖБИ» ВУЗІВ КРАЇНИ. У ньому БРАВ УЧАСТЬ ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТЕАТР «ЖОВТЕНЬ» ОДЕСЬКОГО ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТУ І БУВ ВІДЗНАЧЕНИЙ ДИПЛОМОМ ЛАУРЕАТА.

СПОРТ

Відомо, що спорт праці не чинить перешкоди, а навпаки її вірний помічник. Тому кожний рік під час зимової сесії кафедра фізвиховання ОДУ проводить спартакіаду «Здоров'я» серед викладачів і співробітників університету.

Велику зацікавленість викликали змагання з баскетболу. Перше місце посіла команда механіко-математичного факультету, яку очолював декан мехмату М. Я. Тихоненко. Друге місце зайняла команда геофаку, третє — у фізиків.

Потім була сформована збірна команда університету, яка взяла участь у загальноміській спартакіаді «Здоров'я». Ці змагання проходили між вісьмома вузами

Дні науки на селі

Викладачі біологічного факультету ведуть велику роботу з пропаганди біологічних знань і охорони природи в Одеській області. В першій декаді лютого, наприклад, пройшли Дні біологічної науки в Саратському районі. Перед трудівниками з лекціями виступили завідувач кафедри фізіології людини і тварин В. Д. Тараненко, доценти Т. А. Богачик, І. І. Фалькова, С. А. Петров. Всього прочитано 28 лекцій на такі теми: «Досягнення фізіології на службі народного господарства», «Червона книга природи», «Сучасні дані про походження людини», «Про-

філактика вірусних захворювань», «Вітаміни — друзі й вороги».

Крім того, біологи читають два цикли лекцій: «Проблеми охорони природи» (у Комінтернівському районі) і «Досягнення біології — народному господарству» (у Котовському районі).

Читання циклу лекцій у Комінтернівському районі уже почав професор Б. С. Пристер.

Обидва цикли лекцій розраховані на 1980 рік.

О. І. САНИКОВА,
доцент кафедри
ботаніки.

ПРО ОГолошення КОНКУРСУ

НА ЗДОБУТТЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ ЗА КРАЩУ НАУКОВУ СТУДЕНТСЬКУ РОБОТУ 1980 РОКУ.

Комісія Центрального комітету ЛКСМ України по республіканській комсомольській премії імені Комсомолу України за кращу наукову студентську роботу оголошує прийом робіт на здобуття премії 1980 року.

На розгляд приймаються наукові роботи, виконані студентами денних і заочних відділень вузів республіки, творчими, науково-технічними студентськими об'єднаннями.

До участі в конкурсі допускаються, як правило, студентсь-

кі наукові роботи, відзначені дипломами першого ступеня республіканських конкурсів з природничих, технічних, гуманітарних, суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

Висунення робіт для участі в конкурсі здійснюють області, Київський міський комітети ЛКСМУ.

Матеріали-представлення у відповідності з вимогами положення про конкурс направляються до 1 травня 1980 року за адресою: 252018, м. Київ, пл. Калініна, 1, ЦК ЛКСМУ, з позначкою: «На здобуття премії імені Комсомолу України за кращу наукову студентську роботу 1980 року».

Перемога, на яку ми чекали

нашого міста.

Команду ОДУ очолював її капітан, ветеран одеського баскетболу старший викладач Я. В. Захаржевський. А сам колектив — сплав досвіду й юності. Поряд з професором Є. В. Додіним, старшим викладачем Я. В. Захаржевським, доцентом М. Я. Тихоненком, доцентом В. П. Желтиковим, старшим викладачем Ю. Н. Шикером грали і молоді викладачі О. В. Гузенко, В. В. Ефендієв, В. П. Федорін, Ю. Н. Аркатов, В. А. Губанов, Ю. М. Небезин.

Першу перемогу ми отримали над командою медичного інституту. Потім у завзятій боротьбі з рахунком 58:56 перемога до нас прийшла над баскетболістами буді-

вельного інституту. Дуже добре грали в цій зустрічі Я. В. Захаржевський і Ю. Н. Шикер. у третій зустрічі наша команда обіграла більш молодшу команду Одеського технологічного інституту ім. М. В. Ломоносова.

У фіналі збірна університету зустрілася з командою електротехнічного інституту імені О. С. Попова. Отримавши перемогу з переконливим рахунком 67:43, команда ОДУ зайняла перше місце.

Хочеться гаряче привітати учасників цих змагань з перемогою і побажати їм подальших успіхів у праці і спорті.

І. Є. ВІТРИЧЕНКО,
старший викладач
механіко-математичного
факультету.

вождь робітничого класу і всіх трудящих Росії відкрило новий етап у російському і міжнародному робітничому русі. Вперше в історії міжнародного соціалістичного руху в програмі партії робітничого класу була записана вимога встановлення диктатури пролетаріату. Вперше пролетаріат отримав організацію, здатну в нових історичних умовах забезпечити своїм керівництвом виконання пролетаріатом його всесвітньо-історичної місії.

Обов'язковою умовою успішних дій марксистської партії, розвитку і перемоги робітничого руху В. І. Ленін вважав безкомпромісну, непримиренну боротьбу проти всіх різновидів опортунізму і ревізіонізму. «Величезною історичною заслугою Леніна є створення ним пролетарської партії нового типу, живого втілення нерозривної єдності наукової теорії і революційної практики, натхненника, вождя соціалістичної революції та будівництва нового суспільства» — говорить у постанові ЦК КППС «Про 110-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна».

Об'єднуючи в своїх рядах пролетаріат, трудящих нашої багатонаціональної Батьківщини, КППС з моменту заснування високо несе ленінський прапор пролетарського інтернаціоналізму, виступає за згуртованість міжнародного комуністичного і робітничого руху, за єдність дій усіх антиімперіалістичних і миролюбивих сил.

Історичний досвід — великий критерій істини.

Сучасна епоха висунула робітничий клас, міжнародний комуністичний рух у центр всесвітньо-історичних перетворень.

Сьогодні міжнародний робітничий клас виробляє три чверті світового суспільного продукту, він створив світову соціалістичну систему, досяг своєю боротьбою великих соціальних змін у країнах капіталу. Ідеали соціалізму стали сьогодні провідними ідеалами людства. «Світова соціалістична співдружність згуртована на основі марксизму-ленінізму, соціалістичного інтернаціоналізму, перебуває в авангарді соціального прогресу, є найбільш динамічною економічною і політичною силою, оплотом миру та безпеки народів» — підкреслено у постанові ЦК КППС «Про 110-у річницю з дня народження Володимира Ілліча Леніна».

Все це викликає жорстокий опір класових ворогів.

У стратегічних розрахунках імперіалістів, спрямованих на послаблення спільного фронту революційної боротьби, і перш за все країн соціалізму, особливе місце займає ідеологічний контрнатяг на робітничий клас і його марксистсько-ленінську партію, як керівну силу соціалістичного суспільства. Ніколи ще ідейна боротьба про історичну місію робітничого класу і партії комуністів не була такою глибокою і всеохоплюючою, як в наші дні.

В боротьбі проти робітничого класу і комуністичних партій імперіалістична реакція широко використовує антимарксистську діяльність опортуністів всіх мастей, епігонів «наймодерніших» мілкобуржуазних концепцій і ультрареволюційних різних відтінків.

Так, прями помічники імперіалізму — маоїстські керівники, проводячи «культурну революцію» в Китаї, типово лівачькими методами під висівкою «найбільш демократичного руху мас», відкрили перш за все «вогонь по штабах» — по революційних організаціях робітничого класу. «Культурна революція» по суті обернулася повним приниженням і пригнобленням робітничого класу, стала мілкобуржуазною реакцією проти соціалізму.

А про що говорить сьогодні практика «червоних бригад» в Італії і їх прибічників у ФРН та інших країнах? Маскуючись червоном кольором пролетарського прапора, оперуючи ультрареволюційними лозунгами, ці антипролетарські, люмпен-пролетарські за своєю політичною поведінкою сили роблять все, щоб перешкодити робітничому класу вести дієву боротьбу за демократію і соціалізм.

Праві течії в робітничому русі сьогодні, як і десятки років тому назад, намагаються підняти боротьбу робітничого класу за соціалізм боротьбою за підкрашування імперіалізму реформами, за такі «корінні

перетворення, як зміна стосунків між начальниками і підлеглими, між людьми компетентними і некомпетентними і т. п. Заперечення основного принципу соціалізму — керівної ролі робітничого класу і його партії — така насправді політична суть право — і «ліво» — опортуністичних концепцій, якими б строкатами вони не були у термінології.

Мілкобуржуазні критики соціалізму завжди намагались і намагаються до цих пір звинуватити марксизм-ленінізм в «обожнюванні пролетаріату».

Улюбленою тезою сучасної буржуазної пропаганди, підхопленої ревізіоністами різних мастей, стало твердження, що керівна роль робітничого класу в житті соціалістичного суспільства веде начебто до притиснення інтересів селянства та інтелігенції. Щоб протиставити робітничому класу інтелігенцію, наші ідеологічні вороги пускають у хід наклепи і лестоці, посиляються на науково-технічний прогрес і свободу творчості.

Однак, практичний досвід реального соціалізму заперечує ці наклепницькі домисли буржуазних ідеологів. Досвід будівництва соціалізму підтверджує, що в історії не було і нема класу, рівного пролетаріату, по беззавітному служінню на благо всіх трудящих.

Саме завдяки союзу з робітничим класом трудяче селянство нашої країни вийшло на шлях соціалізму, покінчи-

ло з віковою відсталістю, з «ідіотизмом селянського життя». Змінилась його соціальна природа і психологія, значно виріс культурно-освітній рівень.

Незабаром після Жовтня В. І. Ленін висунув ідею союзу представників науки, пролетаріату і техніки, перед яким, як він говорив, не встоїть ніяка темна сила. Союз з робітничим класом дозволив трудовій інтелігенції нашої країни максимально розкрити свої теоретичні можливості, поєднати благородні цілі науки з передовими ідеями нашого часу, спрямувати всю силу знань, науки і мистецтва на благо трудящих.

Зростаюча соціальна односторонність радянського суспільства визначається тим, що робітничий клас займає в ньому авангардні позиції, які забезпечують успішне здійснення політики КППС. Сила позицій в тому, що вони виражають корінні інтереси всіх соціальних груп радянського суспільства. При цьому морально-політичні, ідейно-моральні, соціально-психологічні риси і якості робітничого класу, його революційні традиції, політичний досвід і організація, чіткість класової свідомості, відношення до праці стають надбанням усіх трудящих.

З. В. ПЕРШИНА,
професор.

[Закінчення статті в наступному номері газети].

СЕМАНТИЧНІ НЕОЛОГІЗМИ

Лексика, як сукупність уживаних у будь-якій мові слів, органічно зв'язана з усіма сторонами її умовами життя народу, творця й носія цієї мови. Так, у населення, що живе в оазах пустелі Сахари, є 60 різних назв пальми і жодної назви снігу. Навпаки, у ненців, які живуть на Півночі, в Якутії, є 40 різних назв снігу і жодної назви пальми. І це так тому, що пальма життєво важлива для жителів Сахари, а сніг — для жителів Півночі. Отже, лексика найчутливіша до змін у житті і її словниковий запас постійно поповнюється новими словами — неологізмами.

У російській та українській мовах, як і в усіх інших мовах, на всіх етапах розвитку неологізми можуть бути таких трьох типів:

Лексичні неологізми — нові слова, утворені за традиційними засобами словотвору з рідномовних та іншомовних елементів. Наприклад: швидкісник, приземлитися, хмарочос, роботизація.

Нові запозичені іншомовні слова. Наприклад: третикале (угор.) — гібрид пшениці й жита; когай (япон.) — забруднення навколишнього середовища; хотар (узб.) — взаємодопомога.

Семантичні неологізми — старі слова, які почали вживатися в новому, переважно, переносному значенні. Наприклад: Жовтень — Велика Жовтнева соціалістична революція; мілонер — працівник, який виконав роботу, що обраховується в мільйонних одиниць; напр., шофер, що перевіз мільйон тонн вантажів.

У цьому етюді в полі нашого зору і будуть лише семантичні неологізми.

Семантичні неологізми такі ж давні, як і неологізми інших двох типів. Про це свідчать такі, наприклад, факти.

В епоху Київської Русі в давньоруській мові слова **скот**, **скотник**, **скотниця** спочатку вживалися в такому значенні: **скот** — домашні тварини, переважно рогата худоба, яка становила майно, багатство людини; **скотник**, **скотниця** — особи, які доглядають за домашніми тваринами. Таке було первинне значення цих слів. Але в епоху натурального господарства **скот** почав виконувати функ-

цію грошей. У зв'язку з цим усі три слова набули нового значення, стали семантичними неологізмами. Так, у давньоруській мові слово **скот** стало вживатися в значенні «деньги, гроші»; **скотник** — у значенні «казнохранитель», «скарбник»; **скотниця** — у значенні «казнохранилище, скарбниця».

Слово **гость** у давньоруській мові вживалося у значенні «приїжджий іноземний купець». А в сучасних російській та українській мовах слово **гость** набуло нового значення, стало семантичним неологізмом. Так, воно переважно вживається в таких значеннях:

1) особа, що приходить чи приїждить відвідати кого-небудь дома; 2) особа, запрошена на весілля, вечірку чи якоесь урочисте засідання, з'їзд.

Битий шлях, яким возили іноземні гості-купці свої товари на продаж, давні русичи називали **гостинець**. У цьому значенні слово **гостинець** ще й тепер уживається в західноукраїнських говорах. А в сучасних російській та українській мовах слово **гостинець** переважно вживається в значенні «якась річ або ласощі, що їх привозять чи передають звідки-небудь як подарунок». У такому значенні слово **гостинець** становить уже семантичний неологізм.

Як уже було сказано, семантичні неологізми з'являються в мовах на всіх етапах їх розвитку. Але особливо багато семантичних неологізмів з'явилося після Жовтня в мовах соціалістичних народностей та націй СРСР. Ось короткий коментар до появи тільки деяких з них.

У російській та українській мовах до Жовтня вживалися такі слова, як **товариш**, **ударник**, **маяк**, **соратник**, **дружина**, **дозорець**, **дозорний**, **супутник**, **куркуль**, **дармовис**. Всі ці слова після Жовтня стали семантичними неологізмами. Нижче ми подамо під цифрою 1 основне, найпоширеніше дореволюційне значення цих слів, а під цифрою 2 — значення їх як семантичних неологізмів радянської епохи.

Товариш: 1. Друг, приятель, спільник у якійсь справі; 2. Громадянин соціалістичної країни, одноподумець, соратник.

Ударник: 1. Частина зат-

вору вогнепальної зброї, яка при пострілі розбиває капсуль; 2. передовий робітник соціалістичного виробництва.

Маяк: 1. а) Умовний знак, сигнал; б) висока башта, що має потужне джерело світла, яке вказує шлях суднам; 2. передовик виробництва; передові підприємства, колгоспи, які є прикладом наслідування і зразком соціалістичного ставлення до виконання своїх трудових зобов'язань.

Соратник: 1. Воїн, який із кимось брав участь у боях, війні; товариш по зброї; 2. одноподумець і товариш по боротьбі та суспільно-політичній діяльності.

Дружина: 1. Постійне військо князя в епоху Київської Русі; 2. добровільне об'єднання громадян, створене з якоюсь метою, напр., організації людей, що допомагає місліці; піонерська дружина; санітарна дружина.

Дозорний, дозорець: 1. Воїн, якому доручено нести військовому дозору службу з метою щось охороняти і стежити за діями ворога; 2. представник народного контролю, партійної, професійної і комсомольської організації, що стежить за трудовою дисципліною, виконанням і порядком на виробництві.

Супутник: 1. Особа, що йде, їде, подорожує разом із ким-небудь; 2. снаряд, запущений у космос, який рухається за інерцією навколо небесного тіла.

Куркуль: 1. а) Людина, що з якихось причин переселилась на постійне життя з однієї місцевості — в іншу; б) іронічне прізвисько, яке давали жителі міста козакам-чорноморцям; 2. заможний селянин, що експлуатував наймитів і, звичайно, вороже ставився до Радянської влади.

Дармовис: 1. Зайві, непотрібні речі, предмети, що висять у якомусь приміщенні на всяк випадок; 2. ледар, дармоїд, тунеядець, що живе за рахунок батьків, суспільства.

Вище ми подали приклади деяких давніх і сучасних семантичних неологізмів, уживаних у сучасних російській та українській мовах, які, на нашу думку, можуть використати студенти-філологи і під час педагогічної практики, і в своїй майбутній роботі в середній школі.

А. А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

ЖИТТЯ ЮНИХ ЗА РУБЕЖЕМ

ВАРШАВА. Виявом нерозривного зв'язку поколінь стала зустріч молодих робітників з героями війни і праці у польському місті Ченстохові. Молоді передовики виробництва рапортували своїм старшим товаришам — польським комуністам про виконання соціалістичних зобов'язань, узятих на честь VIII з'їзду ПОРП.

Вільш як сто кращих виробників міста на цій урочистій зустрічі було прийнято в ряди Польської об'єднаної робітничої партії. Там зустрічі відбулись також у багатьох інших містах країни.

У народній Польщі шириться рух за право називатись «Молодіжна бригада» ім. VIII з'їзду ПОРП. Тисячі молодіжних колективів беруть участь у цьому змаганні під девізом «Партії і батьківщині — праця молодих!».

САН-ФРАНЦІСКО. Американська молодь засуджує мілітаристський психоз, який роздуває адміністрація Дж. Картера. Як свідчить, опит, проведений газетою Каліфорнійського університету в Берклі «Дейлі Каліфорніан», 68 процентів студентів висловили негативне ставлення до рішення адміністрації США відновити систему призову в армію, яка існувала під час війни у В'єтнамі.

АЛЖІР. Традиційна зимова кампанія «Волонтаріату» (добровільного руху студентів) почалась в Алжирі. Тися-

чі юнаків і дівчат поїхали в сільськогосподарські кооперативи для того, щоб допомогти алжирським селянам.

У ході кампанії студенти, об'єднані в трудові бригади, працюватимуть на полях, фермах, ремонтуватимуть сільськогосподарську техніку. Ряд спеціалізованих бригад вживе заходів для поліпшення санітарних умов життя фелаків. Важливим етапом зимового «Волонтаріату-80» стане боротьба за ліквідацію неписьменності серед алжирського селянства.

АДДІС-АБЕБА. В університеті адміністративного центру провинції Еритрея — Асмара закінчився навчальний семестр. У нинішньому році тут навчаються понад 600 студентів. Торік їх було майже втричі менше.

Уперше для студентів встановлено державні стипендії. Під керівництвом комісії в справах вищої освіти переглянуто навчальні програми. Запроваджено курс управління промисловим виробництвом, планується почати викладання дисципліни про морську транспортну службу і управління портами. Це зв'язано з тим, що два найбільших порти Ефіопії — Масава і Ассаб розташовані на території Еритрей.

Згідно з задумом керівників Асмарського університету, цей навчальний заклад має з часом стати найбільшим науковим центром усієї північної частини Ефіопії.

ПРОФІЛАКТИКА СТОВБНЯКА

Стовбняк — надзвичайно тяжке інфекційне захворювання. Його викликає мікроб, що зветься стовбнячною паличкою. Ці палички знаходяться у ґрунті, в кишечнику людини і траводіючих тварин, на деревах, кущах, у вуличному пилу.

Попадаючи у ґрунт, вуличний пил, листя, палички утворюють стійкі форми — спори, що можуть зберігатися роками. Зараження виникає тоді, коли ґрунт, вуличний пил, в якому містяться спори, попадає в рану. Трапляються випадки зараження стовбняком після поранення гілкою акації і шипшини, якщо пил осів на листях, містив спори стовбняка. Попадаючи в рану, спори стовбнячної палички розвиваються, проростають і створюють форми мікробів, здатні розмножуватися в організмі людини і виробляти сильний токсин (отруту). Всмоктуючись у кров, отрута вра-

жає центральну нервову систему, і всі прояви захворювання пов'язані з порушенням нервової системи. Інкубаційний (прихований) період розвитку хвороби продовжується від 1 до 7 днів, іноді 13—14 днів. Перші ознаки хвороби — судорога, сильні болі, сильне потовиділення, температура підвищується до 40—42 градусів.

Лікувати хворих на стовбняк важко. Хвороба іноді розвивається швидко і за 1—2 дні наступає смерть.

Єдиним надійним методом запобігання стовбняку є проведення екстреної профілактики, тобто одночасно вводиться стовбнячний анатоксин і протистовбнячна сироватка.

Своєчасне проведення екстреної профілактики запобігає трагічну течію хвороби.

Пам'ятайте, що незначне пошкодження шкіри може привести до стовбняка.

І. Я. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

Видатний учений-мікробіолог

(До 121-ї річниці з дня народження)

17 лютого 1980 року наша країна відзначає 121-ю річницю з дня народження видатного російського вченого, одного із засновників мікробіології, імунології, вірусології Миколи Федоровича Гамалеї.

Талановитий вчений — наш земляк, він народився у 1859 році в Одесі, потім навчався в Новоросійському (нині Одеський) університеті, який закінчив у 1880 році. З ім'ям Гамалеї пов'язане відкриття в Одесі в 1886 р. першої в Росії бактеріологічної станції. Як свідчать документи Одеського обласного архіву, М. Ф. Гамалею посилають в Париж, у лабораторію Пастера для вивчення способу прищеплення запобігальної вакцини проти сказу. М. Ф. Гамалея

пробув у Пастера 3 місяці і за цей короткий час зумів познайомитися з методами роботи Пастера в цій галузі.

Бактеріологічна станція була відкрита 11 червня 1886 року з ініціативи І. І. Мечникова. Після повернення в Росію М. Ф. Гамалея був призначений його першим помічником. Вже через два тижні після відкриття бактеріологічної станції з Кутаїси прибув перший пацієнт — людина, яку вкусив скажений собака...

Популярність Гамалеї швидко зростає. До нього приїждять лікуватися звідусіль, навіть з далекого Иркутська.

Гамалея разом з І. І. Мечниковим займався також бактеріологічними дослідженнями чуми рогатої худоби. На початку 1887 року М. Ф. Гамалея знову в Парижі, вивчає практичні методи виготовлення і зберігання вакцини проти сибірської виразки. Після повернення до Одеси він займався експериментальним дослідженням умов, необхідних для імунітету при цьому захворюванні і визначенням концентрації вакцини, необхідної для профілактики захворювання південноросійських мериносних овець.

Одночасно М. Ф. Гамалея вів успішні дослідження сапу й боротьби з ним. Однак досліді довелось припинити, бо, як сказано у звіті: «...станція не мала можливості почати такі щеплення, незважаючи на всю заманливість їх, у зв'язку з відсутністю при-

міщень та інших умов, необхідних для дослідів над такою страшною заразною хворобою».

А умови роботи були справді дуже важкі. Досить сказати, що спочатку бактеріологічна станція не мала власного приміщення і містилась у квартирі М. Ф. Гамалеї. І навіть тоді, коли приміщення виділили, М. Ф. Гамалея змушений був тримати прищиплених від сказу собак у себе вдома.

Як видно з протоколів Одеського товариства лікарів, М. Ф. Гамалея був активним його членом. У 1887 році на засіданні товариства він зробив повідомлення: «До етимології крупної пневмонії», а в 1888 році — «До етимології азійської холери».

Ціла група документальних матеріалів свідчить про те, як багато зробив М. Ф. Гамалея для відкриття в

Одесі в 1889 році бактеріологічного і фізіологічного інститутів.

Крім науково-дослідницької та педагогічної діяльності М. Ф. Гамалея вів широку громадську й просвітительську роботу. Зберігав листування полечителя Одеського навчального округу з градоначальником про читання в січні 1900 року М. Ф. Гамалеєю публічної лекції «Про чуму». Збір цієї лекції пішов на організацію допомоги потерпілим від неврожаю.

Такий далеко неповний список документів Одеського обласного архіву, що розповідають про науково-дослідницьку й педагогічну діяльність М. Ф. Гамалеї в Одесі. Цій людині наше місто значною мірою зобов'язане тим, що стало одним із перших наукових центрів розвитку вітчизняної мікробіології.

В. о. редактора М. ПЕТРОВ.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШИТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадры».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).